

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία: Οι μικρές κοινότητες μπορούν να κάνουν τη διαφορά

Μεγάλης κλίμακας βιομηχανικά σχέδια και παγκόσμιες επενδυτικές στρατηγικές για την απεξάρτηση της παγκόσμιας οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές μπορεί να τεθούν επί τάπητος στις μεγάλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Ωστόσο, ήταν οι μικρές παράκτιες κοινότητες που επλήγησαν περισσότερο από τη μεσογειακή καταιγίδα Γκλόρια. Οι κοινότητες κάτω από το δημοτικό επίπεδο βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του κλιματικού αντικτύπου, ενώ παραμένουν καθοριστικής σημασίας για την ανάπτυξη μέτρων προσαρμογής στην υπερθέρμανση του πλανήτη. Καθώς η Πράσινη Συμφωνία καθίσταται κορυφαία προτεραιότητα της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί περισσότερους πόρους και εξατομικευμένα προγράμματα για τις κοινότητες κάτω από το δημοτικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων νησιών, αραιοκατοικημένων κοινοτήτων, χωριών και διαμερισμάτων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) υιοθέτησε τη γνωμοδότηση με θέμα «Προς βιώσιμες συνοικίες και μικρές κοινότητες – Η περιβαλλοντική πολιτική κάτω του δημοτικού επιπέδου» και εισηγητή τον Gaetano Armao (IT/EPP), Αντιπρόεδρο και περιφερειακό υπουργό οικονομίας της Σικελίας και πρόεδρο της διαπεριφερειακής ομάδας της ΕτΠ για τις νησιωτικές περιφέρειες.

Ο εισηγητής κ. Armao δήλωσε: «Ως συνέλευση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών της ΕΕ, έχουμε καθήκον να εκφράσουμε τη φωνή των κοινοτήτων κάτω από το δημοτικό επίπεδο και να στηρίξουμε πρωτοβουλίες που τις καθιστούν πιο ευημερούσες και βιώσιμες. Είτε πρόκειται για μικρά νησιά, είτε για δημοτικά διαμερίσματα είτε για ακατοίκητες ορεινές περιοχές, πρέπει να θεσπιστούν εξατομικευμένοι μηχανισμοί για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων περιβαλλοντικών προκλήσεων που βιώνουν σήμερα οι κοινότητες κάτω από το δημοτικό επίπεδο. Πρέπει να αρχίσουμε από την απλοποίηση και την ευθυγράμμιση των κανόνων επιλεξιμότητας ώστε να ενθαρρύνουμε την άμεση συμμετοχή των οντοτήτων κάτω από το δημοτικό επίπεδο στα περιβαλλοντικά προγράμματα της ΕΕ».

Τα μέλη υπενθυμίζουν ότι οι κοινότητες κάτω από το δημοτικό επίπεδο δεν έχουν παρά ελάχιστο έλεγχο επί των αποφάσεων που σχετίζονται με βασικές πτυχές της οικολογικής μετάβασης, όπως οι μεταφορές, τα απόβλητα, η διαχείριση των υδάτων ή η ποιότητα του αέρα. Τα μέλη συμφωνούν ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ. Η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει την πρόταση εγκαινίασης Ευρωπαϊκής Ημέρας Βιώσιμων Χωριών και Συνοικιών για την προώθηση και την ενθάρρυνση της άμεσης συμμετοχής τους στην πορεία της Ευρώπης προς την κλιματική ουδετερότητα.

Ζητεί επίσης τη θέσπιση μέτρων και μηχανισμών για τη μεγιστοποίηση του θετικού αντικτύπου των περιβαλλοντικών πολιτικών της ΕΕ στο υπο-δημοτικό επίπεδο. Τα μέλη προτείνουν την δρομολόγηση ειδικών προσκλήσεων υποβολής ενδιαφέροντος και προγραμμάτων εργασίας για την επιτάχυνση της μετάβασης στις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας και την ενίσχυση νέων συμμετοχικών προγραμμάτων και κοινοτικών δυναμικών με απώτερο στόχο την τόνωση της βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο. Η ΕΕ υποστηρίζει σήμερα αναπτυξιακές στρατηγικές στο υπο-δημοτικό επίπεδο μέσω ειδικών πρωτοβουλιών όπως οι ομάδες τοπικής δράσης LEADER.

Στην Ευρώπη υφίσταται μεγάλη πολυμορφία θεσμικών μορφών και όρων στο υπο-δημοτικό επίπεδο. Μικρά χωριά, συνοικίες, διαμερίσματα, συνοικισμοί, τομείς, χωριά, ενορίες και δημοτικά διαμερίσματα είναι κάποιοι από τους όρους που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν κοινότητες κάτω από το δημοτικό επίπεδο. Από πυκνοκατοικημένα δημοτικά διαμερίσματα μέχρι μικρά νησιά και ορεινά χωριά, οι αρχές κάτω από το δημοτικό επίπεδο βιώνουν ιδιαίτερες περιβαλλοντικές προκλήσεις και συχνά στερούνται αρμοδιοτήτων και πόρων για να τις αντιμετωπίσουν.

Τα μέλη ζητούν να λαμβάνονται υπόψη στις περιβαλλοντικές πολιτικές της ΕΕ όλες οι τυπολογίες κοινοτήτων, αίτημα που συνάδει με τη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Προς ένα 8ο πρόγραμμα δράσης της ΕΕ για το περιβάλλον».

Η συνέλευση των τοπικών και περιφερειακών εκπροσώπων της ΕΕ δεσμεύεται να δρομολογήσει διάλογο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή —μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της Τεχνικής πλατφόρμας συνεργασίας για το περιβάλλον— με μέλημα να λαμβάνονται επαρκώς υπόψη οι μικρές κοινότητες κάτω του δημοτικού επιπέδου κατά την εφαρμογή των ειδικών περιβαλλοντικών πολιτικών της ΕΕ. Ο διάλογος αυτός θα μπορούσε να βασίζεται στις υφιστάμενες πρωτοβουλίες για την παροχή εγγράφων και εργαλείων καθοδήγησης.

Η υιοθετηθείσα γνωμοδότηση συνδέεται με μελέτη που παρέχει επισκόπηση του περιβαλλοντικού ρόλου των κοινοτήτων κάτω από το δημοτικό επίπεδο σε όλα τα κράτη μέλη.»